

1.8. УПРАВЛІНСЬКА ТА ЗАБЕЗПЕЧУЮЧА СКЛАДОВІ МЕХАНІЗМУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ

Анотація. Встановлено, що цільова підсистема складається з цілей, задач та критеріїв. Розглянута цільова підсистема з точок зору різних авторів. Узагальнено існуючі в економічній літературі види цілей управління інноваціями.

Обґрунтовано підхід щодо визначення та побудови управлінської (функціональної та цільової) складової та складової забезпечення механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею, який містить наступні наукові результати: узагальнено теоретичні підходи до визначення складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею на підприємстві; визначено сутність категорії «механізм організаційно-економічного забезпечення»; обґрунтовано складові ((управлінська (функціональна та цільова) та забезпечуюча механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею на підприємстві; визначено набір інструментів механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею на підприємстві.

Сучасний етап розвитку соціально-демографічних процесів в Україні, відновлення втраченого наукового та науково-технічного потенціалу потребує відповідного механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями та інноваційною працею підприємства. Означені процеси прискорюються й інформаційною революцією, яка веде до лавиноподібних інновацій та ускладнення самої сутності процесу праці.

Дослідженню методології складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями та інноваційною працею присвячені праці таких зарубіжних та українських вчених: Федоренко В. Г., Федулова Л. І., Лепейко Т. І., Сотнікова О. В., Шевченко А. В., Друкер П., Турило А. А., Єрмошенко М. М., Ганущак-Єфіменко Л. М. та ін. Це

1.8. *Управлінська та забезпечуюча складові механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею*

ще раз підтверджує актуальність питань визначення та упорядкування складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею підприємства. Сотнікова О. В. для формування організаційно-економічного механізму управління інноваціями пропонує використовувати функціонально-цільову схему управління підприємством. Гринько Т., Шевченко В. включають у структуру організаційно-економічного механізму забезпечення функціональну підсистему та систему забезпечення. Турило А. А. пропонує загальні концептуальні підходи до формування механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційним розвитком. Зокрема, серед авторів немає єдності стосовно етапів та складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями та інноваційною працею.

Разом з цим, недостатньо розробленими також залишаються теоретичні та практичні питання щодо визначення та упорядкування складових механізму організаційно-забезпечення управління інноваційною працею на підприємстві в сучасних умовах, що унеможлиблює вироблення відповідних інструментів.

Тому метою дослідження є обґрунтування підходу до побудови управлінської та забезпечуючої складової механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею.

Для досягнення поставленої мети дослідження визначено такі наукові завдання:

1) обґрунтувати концептуальні положення до визначення та побудови складових механізму організаційно-економічної забезпечення управління інноваційною працею;

2) узагальнити теоретичні положення щодо визначення та побудови управлінської та забезпечуючої складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею;

3) обґрунтувати інструментарій організаційно-економічного механізму управління інноваційною працею.

Оскільки в економічній літературі відсутня чіткість у визначенні та упорядкуванні забезпечуючої та управлінської складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею, було сформульовано такі концептуальні положення до побудови складових механізму забезпечення управління інноваційною працею.

Положення 1. Організаційно-економічне забезпечення інноваційною працею має враховувати як узагальнення теоретичних засад організаційно-економічного забезпечення в сучасних умовах та обґрунтування складових його елементів та взаємозв'язків за окремими підсистемами управління, які необхідно представити у вигляді організаційно-економічного механізму, що допоможе у розробці відповідного інструментарію для управління ними

Положення 2. Під механізмом організаційно-економічного забезпечення інноваційної складової підприємства будемо розуміти сукупність взаємопов'язаних елементів, які функціонують як єдине ціле, яка містить у собі управлінську та забезпечуючу складові та має на меті підвищення ефективності управління.

Положення 3. Механізм організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною складовою підприємства містить у собі, підсистеми забезпечення та складові: функціональну та цільову. На основі дослідження поглядів, зарубіжних та вітчизняних, подано на рис. 1.8.1 запропоновану схему послідовності формування механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею на підприємства.

Положення 4. Управлінська складова включає дві підсистеми: функціональну та цільову. Функціональне забезпечення відноситься до специфічного виду забезпечення всередині кожної функціональної підсистеми.

В економічній літературі відсутня чіткість у визначенні складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями, тому було проведено аналіз існуючих підходів до його формування.

1.8. Управлінська та забезпечуюча складові механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею

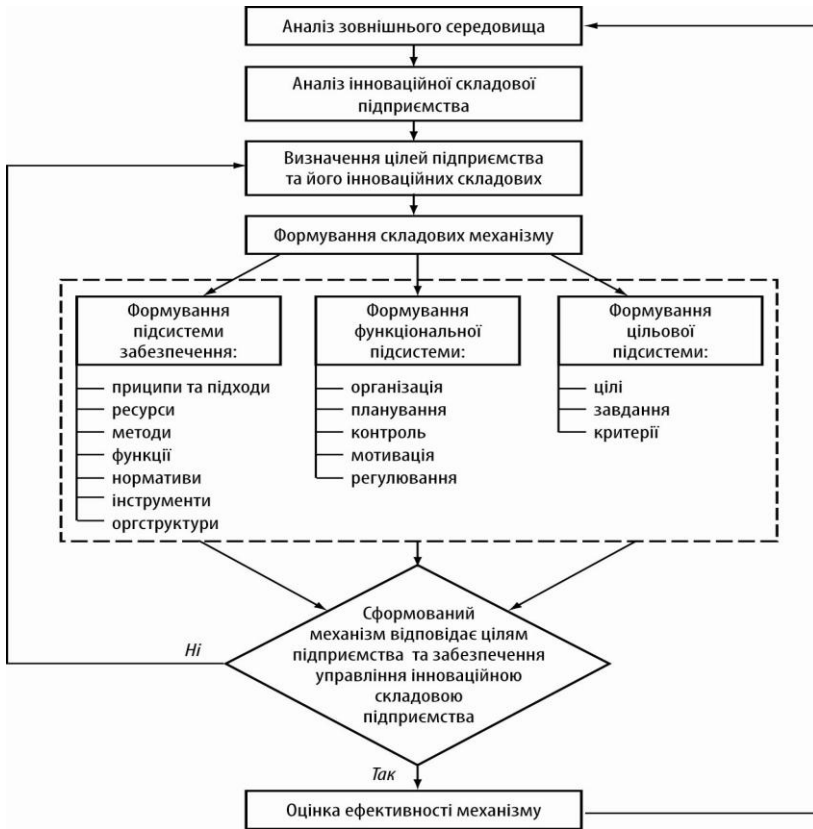

Рисунок 1.8.1 – Послідовність формування механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею підприємства

Турило А. А. виділяє функції розвитку інновацій: аналітичну, інформаційну, планову, інтелектуальну, конкурентоспроможну (прогресивну), контрольну, економічну.

Федоренко В. Г., Федулова Л. І., Сотнікова О. В., Федоренко М. С. для формування організаційно-економічного механізму забезпечення управління розвитком інновацій пропонують використовувати функціонально-цільову структуру управління підприємством. До функціональної підсистеми автори відносять також як і ми функції загального управління: планування, організація, контроль, регулювання, мотивація.

Але ще доповнюють функціональну підсистему такими функціями, як стратегічний аналіз та управлінський облік. Автори також акцентують увагу, що загальні функції управління, які вони включають до функціонального забезпечення повинні мати взаємозв'язок з інноваційною діяльністю підприємства, з чим можна погодитися.

Гринько Т. В., Шевченко В. А. виділяють також як і зазначені вище автори функціональні підсистеми: організація, планування, мотивація, регулювання та контролю. Ми дотримуємося цієї ж точки зору. Гринько Т. В., Шевченко В. А. також підкреслюють, що складові механізми організаційно-економічного забезпечення повинні виконувати певні функції, які доповнюють одна одну. У результаті цього формується комплексний організаційно- економічний механізм управління діяльністю підприємства.

У зв'язку з тим, що до функціонального забезпечення належать процеси та технології. Тому далі необхідно розглянути показники, які характеризують інноваційні процеси та технології. Волощук Л. О., Кірсанова В. В., Філіпова С. В. також на основі систематизації існуючих підходів до даних показників відносять [2]:

- кількість впроваджених нових прогресивних технологічних процесів;
- динаміка технологій (тривалість життєвого циклу, частота появи нових технологій, кількість конкуруючих технологій);
- інтегральний показник інноваційного рівня виробництва;
- темп приросту інтегрального показника інноваційного рівня виробництва.

До забезпечення функціональних підсистем підприємства відноситься також маркетинг (рис. 1.8.1). Ілляшенко С. М. трактує маркетинг інновацій, як «виконання [5, с. 26] комплексу робіт пов'язаних з орієнтацією процесів розроблення, виробництва і збуту інноваційної продукції на задоволення запитів споживачів, формування і стимулювання попиту». Далі доцільно розглянути маркетинг інновацій та його

1.8. Управлінська та забезпечуюча складові механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею

взаємодію з НДДКР на різних етапах інноваційного і життєвого циклу нововведення у формі товару. Дуже ґрунтовано визначив таку взаємодію Ілляшенко С. М. У зв'язку з тим, що до функціонального забезпечення також відноситься забезпечення функціональних підсистем підприємства, яке включає стратегію, то необхідно систематизувати існуючі підходи до особливостей та видів інноваційних стратегій.

Назарчук Т. В., Косіюк О. М. вважають, що функціональний та структурний аналізи являються основними підходами дослідження управлінської підсистеми. Функціональний включає до себе «вивчення динаміки системи, визначення її входів, процесів (функцій) та виходів «головних цілей системи» [9, с. 22]. Для оцінки якості управлінської підсистеми використовують поняття ефективності її роботи.

Назарчук Т. В., Косіюк О. М. також відокремлює структурні елементи механізму управління. До них автор відносить такі підсистеми [9, с. 22]: керуючу (суб'єкт управління) і керовану (об'єкт управління). Керуюча підсистема, як вважають автори, представлена такими органами управління: вищим, виконавчим та контролюючим органом. До керованої підсистеми, на їх погляд, належать усі види ресурсів підприємства: людські, фінансові, матеріальні та інформаційні. Автори також підкреслюють, що якість управлінської складової можна оцінити визначенням ефективності управлінської діяльності: 1) співвідношенням встановлених цілей та досягнення їх рівня за фактом; 2) співвідношенням результатів підприємства та витрат.

Положення 5. В економічній літературі відсутня чіткість у визначенні та упорядкуванні цільової підсистеми механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями та інноваційною працею на підприємстві, тому було проведено аналіз існуючих підходів до її обґрунтування.

Цільова система, як вважають Федоренко В. Г., Федулова Л. І., Сотнікова О. В., Федоренко М. С. містить цілі і основні результати діяльності підприємства, а також критерії вибору і оцінки досягнення певних цілей та результатів діяльності підприємства.

Цільова підсистема, на наш погляд, складається з цілей, задач та критеріїв (рис. 1.8.1). Цільова підсистема включає встановлення цілей підприємства, які необхідно досягти.

Вчені формулюють цілі управління інноваціями з різних точок зору.

Наприклад, Федоренко В. Г., Федулова Л. І., Сотнікова О. В. при розробці механізму організаційно-економічного забезпечення управління розвитком інновацій підприємства враховують наступні цілі [13, с. 199]: розробка, випуск та продаж високоякісних та конкурентоспроможних товарів; ефективне використання ресурсів; максимізація прибутку; забезпечення інноваційної діяльності підприємства. Цілі інноваційної діяльності, які пропонують автори, наведено у табл. 1.8.1. Слід зазначити, що автори не розглядають усі види інноваційних цілей (наприклад, першого рівня, другого рівня; довгострокові, середньострокові та короткострокові).

Єрмошенко М. М., Ганущак-Сфіменко Л. М. також приділяють особливу увагу цільовій підсистемі. Автори вважають, що цілі різних рівнів допомагають координувати тісну взаємодію між підрозділами підприємства, які здійснюють інноваційну діяльність. Автори класифікують інноваційні цілі за рівнями (табл. 1.8.1). Автори приводять приклад формулювання поелементних підцілей для ресурсного блоку (підцілі з трудових ресурсів, матеріально-технічних, інформаційних, фінансових).

Таблиця 1.8.1 – Аналіз підходів до визначення цілей управління інноваціями

№ з/п	Автор	Цілі управління інноваціями
1	Федоренко В. Г., Федулова Л. І., Сотнікова О. В.	1. Розробка, випуск та продаж високоякісних та конкурентоспроможних товарів. 2. Ефективне використання ресурсів. 3. Максимізація прибутку. 4. Забезпечення інноваційної діяльності підприємства
2	Радіонова І. В.	1. Стати лідером на ринку продажів інноваційної продукції.

1.8. *Управлінська та забезпечуюча складові механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею*

Продовж. табл. 1.8.1

№ з/п	Автор	Цілі управління інноваціями
2	Радіонова І. В.	2. Забезпечити ринкову стабільність на основі конкурентних переваг. 3. Досягти зростання конкурентоспроможності через освоєння нових ринків
3	Нижник В. М.	1. Прогнозування та швидка реакція підприємства на зміни потреб ринку, а також задоволення вимог споживачів. 2. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства у передових технологіях. 3. Вибір способу трансферу технологій, що має відповідати потребам підприємства і забезпечувати загальну стратегію розвитку. 4. Створення умов для постійного оновлення виробничої бази та впровадження передових технологій, розвиток інноваційного потенціалу підприємства. 5. Надання підприємству додаткових прибутків на основі комерціалізації технологій. 6. Зростання прибутків та ринкової вартості підприємства, отримання соціального ефекту. 7. Запобігання високого ступеня ризику
4	Шевченко А. В. [179]	1. Організаційно-управлінські цілі. 2. Економічні цілі. 3. Соціально-культурні. 5. Довгострокові. 6. Середньострокові. 7. Короткострокові
5	Зеніна-Біліченко А. С.	1. Цілі стратегічного розвитку. 2. Цілі поточного розвитку. 3. Цілі підприємства, підрозділів і фахівців підприємства
6	Єрмошенко М. М., Ганушак-Єфіменко Л. М.	1. Формування головної мети. 2. Визначення підцілей за стадіями життєвого циклу продукції.

№ з/п	Автор	Цілі управління інноваціями
6	Єрмошенко М. М., Ганушак-Єфіменко Л. М.	3. Встановлення на кожній стадії цілей адаптації підприємства до інноваційного процесу, які стосуються блоків підготовки (ресурсів, технології, управління, організаційної структури). 4. Визначення по елементних підцілей
7	Джинжоян В. В.	1. Визначення стратегії функціонування підприємства. 2. Забезпечення високих темпів економічного зростання підприємства. 3. Максимізація прибутку, оптимізація виробництва та інфраструктури. 4. Забезпечення фінансової стійкості і платежеспроможності підприємства
8	Назарчук Т. В., Косюк О. М.	1. Зниження собівартості готової продукції (послуг). 2. Зниження ціни готової продукції (послуг). 3. Підвищення якості готової продукції (послуг). 4. Створення нових видів продукції (послуг). 5. Розроблення нових або удосконалення існуючих технологій виробництва продукції (послуг). 6. Розроблення нових або удосконалення існуючих технологій управління
9	Богдан Ю. М.	1. Розробити й упроводити організаційну структуру та систему управління підприємством, яка відповідає б реальним зовнішнім і внутрішнім умовам

Складено автором на основі [3, 9, 10, 13, 15].

Радіонова І. В., Нижник В. М. вважають, що формування механізму необхідно розпочинати з формулюванні інноваційної мети. В. М. Нижник підкреслює, що основна мета формування механізму «полягає у розробці та запровадженні організаційних, економічних та нормативно-правових заходів забезпечення сприятливих умов для підвищення інноваційного

1.8. Управлінська та забезпечуюча складові механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею

потенціалу на основі здійснення трансферу технологій» [10]. Автор також підкреслює, що усі підсистеми механізму організаційно-економічного забезпечення повинні мати «тісні прямі і зворотні зв'язки» [10].

Ткаченко А. М., Дробецька Т. О. також акцентує увагу на визначенні цілей управління інноваціями. Формулювання цілей автори пропонують здійснювати за допомогою розроблення «дерева цілей». Кожний учасник інноваційної діяльності мусить забезпечувати досягнення загальних цілей підприємства та чітко знати свій внесок, який він повинен для цього зробити. У зв'язку з наявністю і переваження в інноваційної діяльності невизначеності та ризику в досягненні поставлених цілей, необхідно, як вважають автори, здійснювати коригуючі заходи.

Шевченко А. В. підкреслюють, що процес управління інноваціями повинен починатися з формулюванням цілей. Автор, опираючись на дослідження Федулової Л. І., пропонує ґрунтовану класифікацію цілей управління інноваційної діяльності [15, с. 30]. До головної мети управління інноваціями автори відносять: створення системи взаємодії всіх учасників інноваційного циклу. Класифікація цілей у даних авторів представлено за такими ознаками: організаційно-управлінські цілі; економічні цілі та соціально-культурні. Кожна система даних видів цілей поділяється у свою чергу на: довгострокові, середньострокові та короткострокові цілі.

Карпенко О. В., Лебедев О. М. також приділяють значну увагу цільовій підсистемі. Автори вважають, що цілі діяльності підприємства повинні бути послідовно скоординовані «від стратегічного рівня до завдань індивідуального характеру. Автори пропонують структурувати процес цільового управління, за допомогою відокремлення його основних етапів, які [7, с. 24] «характеризують зміст процесу, його якісну трансформацію в міру посилення впливу керуючої системи на керовану».

Узагальнення існуючих в економічній літературі цілей управління інноваціями наведено в табл. 1.8.1.

Положення 6. Оскільки в економічній літературі не має чіткості у визначенні елементів забезпечуючої складової механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею на підприємстві, то спочатку необхідно проаналізувати елементи підсистеми забезпечення висвітлені в літературі та наукових дослідженнях.

Федоренко В. Г., Федулова Л. І., Сотнікова О. В., Федоренко М. С. до підсистеми забезпечення включають: нормативне, інформаційне, фінансове забезпечення та технологічну готовність підприємства до інновацій; прогресивне обладнання та «резерви виробничих площ та потужностей». До системи забезпечення вони відносять такі підсистеми: правового, ресурсного, нормативно-методичного, наукового, технічного, інформаційного забезпечення.

Варто зазначити, що ми до елементів підсистеми забезпечення організаційно-економічного механізму відносимо також персонал, принципи, інструменти, інформацію, оргструктуру управління підприємства, але слід до них додати такі елементи (рис. 1.8.1): підходи та методи управління, ресурси та нормативи.

Забезпечувальна система, на погляд Гринько Т. В., Шевченко В. А., складається з таких підсистем: ресурсного, правового, нормативно-методичного, наукового, інформаційного, технічного забезпечення. Ми до підсистем забезпечення включаємо ресурсне, інформаційне забезпечення, норми та нормативи – у економічне забезпечення, правове – у інформаційне забезпечення, технічне забезпечення – у ресурсне.

Радіонова Н. Й. розглядає тільки наступні види забезпечення: організаційне, економічне, функціональне та інформаційне. Автор, як і Федоренко В. Г., Федулова Л. І., Сотнікова О. В., Федоренко М. С. залишає поза увагою ресурсне забезпечення. Розглядаючи організаційне та економічне забезпечення, Радіонова Н. Й. виділяє окремо мету економічного та організаційного забезпечення. На її погляд [10, с. 7–8], метою організаційного забезпечення є «формування організаційної структури»; метою економічного забезпечення – «формування економічних стимулів». Радіонова Н. Й. також у складі еле-

1.8. *Управлінська та забезпечуюча складові механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею*

ментів організаційно-економічного забезпечення управління розвитком інновацій підприємства поділяє усі елементи на організаційне та економічне забезпечення (наприклад, автор вважає, що принципи організаційного забезпечення та принципи економічного забезпечення необхідно також відокремити). Автор також вважає, що частиною організаційного забезпечення управління інноваціями є забезпечення взаємодії функціональних підрозділів, які пов'язані з інноваційною діяльністю. Радіонова Н. Й. підкреслює, що організаційне забезпечення потребує використання базових організаційних принципів (принцип делегування повноважень, функціональної регламентації, принцип організаційною цілісності). Автор пов'язує організаційне забезпечення зі зміною цілей, тому діюча структура може не відповідати даної цілі і новим функціям та потребує зміни самої структури, а іноді і всієї системи. Автор вважає, що функціонування аналітичної підсистема є головною у розробці організаційно-економічне забезпечення управління розвитком інновацій підприємства. Тому автор пропонує вдосконалення аналітичного інструментарію організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями.

Максимів Б. М. [8, с. 9] пропонує специфічний організаційно-економічний механізм управління інноваційної діяльності, до якого включає п'ять видів забезпечення: економічне; організаційне, технічне, інформаційне та правове. До економічного забезпечення Максимів Б. М. відносить: методичне забезпечення, маркетингове забезпечення формування інноваційної стратегії; формування джерел фінансування інновацій; створення сприятливих економічних умов для стимулювання інноваційної діяльності. До інформаційного забезпечення: залучення українських та іноземних інвестицій та їхнє цільове використання; інноваційна активність підприємства. До правового забезпечення: формування системи нормативно-правового забезпечення державного регулювання інноваційної діяльності; покращення законодавчої бази з стимулювання інноваційної діяльності.

Положення 7. Ми вважаємо, що підсистема забезпечення механізму організаційно-економічного забезпечення

містить такі види забезпечення: організаційне, економічне, інформаційне, ресурсне та функціональне.

Васильченко К. Г. [1, с. 9, 14] пропонує концепцію організаційно-економічного механізму управління розвитком інновацій підприємств, яка відрізняється від інших: оцінюванням готовності підприємства до інновацій; «наданням характеристик кожному етапу, що забезпечує пристосування до динамічного балансування ринку»; необхідність організації забезпечення впровадження інновацій. Дана концепція включає поєднання трьох компонентів: ресурсних, результативних та процесних компонентів розвитку інновацій.

Турило А. А. на жаль не розглядає та не відокремлює економічне та організаційне забезпечення. Серед елементів забезпечення, які необхідні для формування механізму організаційно-економічного забезпечення управління розвитком інновацій Турило А. А. виділяє тільки інформаційно-правові та фінансові ресурси, та залишає поза увагою такі як, людські ресурси. У зв'язку з тим, що інноваційна діяльність відрізняється від інших видів діяльності, оскільки має творчий характер, то включати людські ресурси до елементів механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями є необхідним. Іванов С. В. виділяє такий елемент діючого організаційно-економічного механізму як людський ресурс. На його погляд [12, с. 9]. «це елемент соціальної системи й системи потенціалу, як і засоби виробництва та їх комбінацій». Він також підкреслює, що тільки людський ресурс є «суб'єктом оригінальних дій, особливо оригінальних процесів цілеутворення» [12].

Заслугою Гринько Т. В., Шевченко В. А. при розгляді складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління – це відокремлення організаційної та економічної складової.

До елементів організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями Матросова Л. М. включає такі види забезпечення: нормативно-правове, інформаційне, кадрове, фінансове та матеріально-технічне. Запропонована автором схема взаємодії елементів організаційно-економічного забезпе-

1.8. *Управлінська та забезпечуюча складові механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею*

чення управління інноваціями містить також в собі розробку інноваційної стратегії та оцінку ефективності персоналу. На нашу думку, наведені елементи можуть бути включені до формування організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями. Але автор також не розглядає окремо організаційне та економічне забезпечення. Матросова Л. М. вважає, що для удосконалення організаційно-економічного забезпечення управління інноваціями на промислових підприємствах необхідно наявність та ефективно використання потрібних ресурсів: фінансових, матеріально – технічних, людських та інформаційних ресурсів.

Шевченко А. В. акцентує увагу на важливості організаційного забезпечення. Автор визначає, що організаційне забезпечення залежить у першу чергу, від формування інноваційного потенціалу та результативності усього інноваційного процесу. На думку автора, необхідно знайти відповідні підходи, методи та інструментів для організаційного забезпечення. Формування механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною діяльністю необхідно для створення гнучкого управління інноваційної діяльності підприємства та можливості швидкої перебудови в зв'язку зі змінами зовнішнього середовища. У формування механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційної діяльністю, автор включає похідні та прогностичні цілі, що дасть можливість постійно коригувати результати залежно від аналізу змін. Також Шевченко А. В. застосовує два кругових циклу для відображення адаптивних можливостей та замінює «потоки формування базових блоків на алгоритмічні виходи протидій та переваг», у запропонованій автором схемі організаційно-економічного механізму управління інноваційної діяльності. Дані переваги дають можливість вирішувати не тільки сьогоденні але і прогностичні завдання [15, с. 107].

Організаційне забезпечення, як вважає, Нижник В. М., впливає на роботу усіх інших підсистем. У нашому випадку, на роботу таких підсистем: інформаційну, ресурсну, економічну та функціональну. Дані види забезпечення знаходяться всередині підприємства.

Велика К. В. також підкреслює, що фінансове забезпечення є базовим ресурсом для можливості реалізації інноваційної стратегії підприємства.

Єрмошенко М. М., Ганущак-Єфіменко Л. М. Автори відокремлюють такий елемент механізму організаційно-економічного забезпечення як ресурсне забезпечення. Автори виділяють специфіку ресурсного забезпечення управління інноваційної діяльності від інших видів забезпечення, а саме набуття спеціалістами, які займаються інноваційною діяльністю нових знань, навичок для можливості виконання нової роботи, а також необхідність стратегічного підходу до підбору кадрового забезпечення працівників, які займаються інноваційною діяльністю. Автори акцентують увагу на важності ресурсного забезпечення, особливо на вмільому залученні фахівців та використанні позичкових коштів, у разі недостатньої власної ресурсної бази. До ресурсів результатів інноваційної діяльності автори відносять інформаційні та фінансові ресурси. Організаційно-управлінські ресурси доцільно поділити окремо на організаційні та людські ресурси. До ресурсів результатів інноваційної діяльності автори відносять інформаційні та фінансові ресурси. Ми вважаємо, що для формування механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною складовою підприємства необхідно об'єднати ресурси інноваційної діяльності та ресурси результатів інноваційної діяльності: фінансові ресурси, інформаційні ресурси, організаційно-управлінські ресурси.

Волощук Л. О., Кірсанова В. В., Філіппова С. В. виділяють три складові інноваційного розвитку: фінансову, матеріальну та інтелектуальну. Автори підкреслюють, що дані складові повинні бути у циклічному взаємозв'язку між собою. Вони вважають, що фінансова складова включає необхідні власні фінансові ресурси за допомогою яких здійснюється матеріальна та інтелектуальна складова. Автори об'єднують два поняття: фінансова складова та фінансові ресурси. Ми вважаємо, що це не однакові поняття, а матеріальна та інтелектуальна складові більш доцільно назвати ресурсами. Автори також виділяють такі підходи до визначення складових інноваційного розвитку [2, с. 37]:

1.8. Управлінська та забезпечуюча складові механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею

- як сукупність елементів;
- як сукупність сфер впливу;
- як сукупність етапів процесу.

Автори також підкреслюють, що складові інноваційного розвитку повинні бути «самостійними об'єктами управління» та відносять до його складових: 1) саму інноваційну діяльність, яка включає усі етапи інноваційного процесу та інноваційного проекту, а також показники ефективності інноваційної діяльності; 2) інноваційний потенціал підприємства (ресурсна складова, яка на думку авторів, включає інтелектуальний та матеріальний потенціал, а також формування інноваційного потенціалу); 3) якісні зміни стану підприємства. Ми об'єднуємо кадрові (людські) та фінансові ресурси у ресурсне забезпечення. До ресурсного забезпечення також включаємо матеріальні та технологічні ресурси.

Волощук Л. О., Кірсанова В. В., Філіпова С. В. згідно проведеного дослідження до показників ресурсного забезпечення інноваційної діяльності відносять наступні:

- частка прогресивної техніки в загальній вартості машин та устаткування; озброєність прогресивними машинами та устаткуванням;
- коефіцієнт забезпеченості устаткування, необхідним для інноваційної діяльності (технологічні інновації);
- частка виробничих потужностей, що придатні для виготовлення конкурентоспроможної продукції;
- оснащеність дослідно-експериментальним обладнанням, матеріалами, приладами, оргтехнікою, комп'ютерами та ін.

Волощук Л. О., Кірсанова В. В., Філіпова С. В., Іванков В. М. до показників ресурсного забезпечення також відносять стан інформаційних ресурсів, науково-технічної інформації, технічних проєктів. Однак ми вважаємо, що дані показники необхідно відносити до інформаційного забезпечення. Дані автори також підкреслюють, що одним з найважливіших елементом у ресурсному забезпеченні є фінансові ресурси.

Іванов С. В. розглядає організаційно-економічний механізм управління підприємством як систему, яка потребує нового підходу до функцій: планування, організація, мотивація й

контроль; методів; механізму управління та [4, с. 4]. «вдосконалення існуючих організаційних структур».

Одною із найважливіших складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею на підприємстві є інформаційне забезпечення.

Джинджоян В. В. [3] розглядають сучасну систему управління підприємства на основі якісного інформаційного забезпечення. Автор підкреслює необхідність формування нової системи управління підприємством у зв'язку з недостатнім розвитком матеріального виробництва та відсутністю системного підходу до формування системи управління підприємством на різних рівнях.

Череп А. В., Панченко О. М., Птіцина Л. А. у роботі [14] підкреслюють, що більшість українських підприємств (53,3 %) вважають, що для прийняття ефективних управлінських рішень слід покращити інформаційне забезпечення, 49 % серед опитуваних серед головних причин робочих конфліктів вважають «неправильну побудову системи комунікацій». Автори також вважають, що формування інформаційного забезпечення – є «складним та багатогранним процесом надання зручної та ефективної форми інформаційного обміну як в середині підприємства, так і зовнішнім середовищем» [14].

Наукова новизна. Обґрунтовано підхід щодо визначення та побудови управлінської (функціональної та цільової) складової та складової забезпечення механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею, який містить наступні наукові результати: 1) узагальнено теоретичні підходи до визначення складових механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею на підприємстві; 2) визначено сутність категорії «механізм організаційно-економічного забезпечення»; 4) обґрунтовано складові ((управлінська (функціональна та цільова) та забезпечуюча) механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею на підприємстві; 3) визначено набір інструментів механізму організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною працею на підприємстві.

Інформаційні джерела

1. Васильченко К. Г. Організаційно-економічні засади управління інноваційним розвитком підприємства харчової промисловості : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Херсон, 2015. 21 с.
2. Волощук Л. О., Кірсанова В. В., Філіппова С. В. Аналітичні інструменти управління інноваційним розвитком промислового підприємства : монографія. Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2015. 180 с.
3. Джинджоян В. В. Концептуалізація системи управління підприємством на основі послуг інформатизації : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Рівне, 2015. 24 с.
4. Іванов С. В. Організаційно-економічний механізм управління підприємством, орієнтованим на фінансовий результат і ліквідність : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Запоріжжя, 2012. 36 с.
5. Ілляшенко С. М. Інноваційний розвиток: маркетинг і менеджмент знань : монографія. Суми : Діса плюс, 2016. 192 с.
6. Інноваційне управління промисловими підприємствами в системі ефективного використання конкурентного потенціалу : монографія / за наук. ред. В. М. Нижник. Хмельницький: ХНУ, 2014. 547 с.
7. Карпенко О. В., Лебедев А. Н. Экономический механизм управления коммерческой деятельностью организаций : монографія. Полтава: ПУЕТ, 2014. 181 с.
8. Максимів Б. М. Організаційно-економічні засади формування інноваційної стратегії розвитку підприємств в економіці України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.02.03. Львів, 2010. 21 с.
9. Назарчук Т. В., Косюк О. М. Менеджмент організацій : навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2016. 560 с.
10. Радіонова Н. Й. Організаційно-економічне забезпечення управління інноваційним розвитком машинобудівного підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. 4Луганськ, 2010. 20 с.
11. Семенча І. Є. Функціонування керуючої системи підприємства: теретичні основи та моделювання : монографія. Дніпропетровськ: Біла К. О., 2012. 276 с.
12. Турило А. А. Основи управління інноваційним розвитком підприємства : монографія. Кривий Ріг: Вид. Козлов Р. А., 2017. 307 с.
13. Управління інноваційним розвитком підприємства : монографія / за заг. ред. В. Г. Федоренко, Л. І. Федулової. Київ: ДСК центр, 2014. 346 с.
14. Череп А. В., Панченко О. М., Птіцина Л. А. Інформаційне забезпечення в системі управління промисловим підприємством : монографія. Запоріжжя: ЗНУ. 2014. 266 с.
15. Шевченко А. В. Формування організаційно-економічного механізму управління інноваційною діяльністю підприємства : монографія. Київ: НАУ, 2007. 143 с.